

Dorpse Gevels

Opwaardering van winkelgevels in
het centrum van Uithuizen

September 2019

gemeente
Het Hogeland

Ziegler | Branderhorst
stedenbouw en architectuur

Inhoudsopgave

01 Dorpse Gevels - p. 5

02 Opwaardering centrumgevels - p. 9

03 10 Gouden regels - p. 11

04 Opwaardering centrumgevels - p. 33

05 Beeldkwaliteit - p. 37

Kruising Schoolstraat met Engersmastraat

Uithuizen werkt hard aan de opwaardering en leefbaarheid van haar centrum. Het dorp heeft een belangrijke functie als voorzieningencentrum voor de regio. Veel bezoekers komen af op het ruime assortiment van winkels en maar liefst vier supermarkten. Rondom het centrum van Uithuizen zijn voldoende (gratis) parkeerplaatsen. De Blink ondergaat een metamorfose als belangrijkste publieke verblijfsplek in het dorp. De historische haven wordt teruggebracht en de openbare ruimte wordt met hoogwaardige materialen ingericht. Het Molenerf zal een directe verbinding krijgen met de Blink. Bezoekers van de supermarkten zullen worden verleid om een rondje door het aantrekkelijke centrum te wandelen en langer in het dorp te verblijven. De leefbaarheid van Uithuizen wordt versterkt door een gezonde mix van wonen, winkelen en recreëren. Ook bezoekers van de historische Menkemaborg zullen een bezoek aan het aantrekkelijke dorp overwegen.

De plannen voor het dorp zijn nog in ontwikkeling. Iedereen is ervan overtuigd dat de belangrijkste troefkaart van het dorp haar rijke geschiedenis is. Het waren de Menkema's die het Boterdiep naar de stad Groningen hebben laten graven. Historische foto's tonen een welvarend dorp met prachtige streekeigen architectuur en verfijnde winkelgevels. Rondom de kop van het Boterdiep, waar nu de Blink wordt heringericht, stonden trotse panden met hotels en een lint van winkels langs de Hoofdstraat. Deze historische foto's bieden inspiratie voor toekomstige ontwikkelingen.

De dorpse sfeer kan worden versterkt met dorpse architectuur. Veel winkels in Uithuizen zijn gevestigd in historische panden. Echter, veel van deze panden zijn matig verbouwd en aangepast. De gevels zijn van luifels voorzien die er niet bij passen. Er zijn veel gevels met platen bekleed waardoor de originele details niet meer zichtbaar zijn. De raamverdelingen zijn aangepast. Reclame en lichtbakken op de gevels overstralen de oorspronkelijke kwaliteit. Veel winkelstraten in Nederland zijn op dezelfde wijze gedevalueerd. Dit proces is zeer herkenbaar. De tijd is nu rijp om dit proces te kantelen en een trendbreuk in te zetten.

Dit document zet in op een "restauratieve aanpak" van de dorpse architectuur in het centrum van Uithuizen. Het herstel van de aantrekkelijke dorpse sfeer is afhankelijk van de opwaardering van de winkelgevels. Hiervoor zijn 10 gouden regels voor de aanpak van winkelgevels in Uithuizen ontwikkeld. Het document toont uitvoerig de historische kwaliteit van weleer. Deze kwaliteit dient als inspiratie voor de toekomst. Het is niet vanzelfsprekend dat alles in historische stijl wordt teruggebouwd. Het is zeker ook mogelijk om een eigentijdse interpretatie van de historische voorbeelden te maken. Maar een integrale aanpak waarbij een meerderheid van de winkeliers en ondernemers in het dorp geïnspireerd worden en "meedoen" is het doel van dit document.

Hoofdstraat Oost, kijkend richting de Blink

Boven: Kruising Hoofdstraat Oost - Leeuwstraat, kijkend naar Hotel het Gemeentehuis Uithuizen.

Onder: Pand op de hoek Hoofdstraat Oost - Leeuwstraat net na oplevering.

Leren van historische panden

Het aantrekkelijke, historische straatbeeld komt voort uit de organisch gegroeide structuur van het dorp. Er werd vroeger pand voor pand gebouwd en er werden steeds op de schaal van het individuele pand aanpassingen gedaan. De fijne schaal van de bebouwing (de kleine korrelgrootte) en de ambachtelijke detaillering van de gevels maken de sfeer van een historisch dorp zo specifiek en uniek. Uit de analyses van historische foto's van het centrum van Uithuizen leren we dat de architectuur wordt gekenmerkt door 'eenheid in verscheidenheid.' Een meerderheid van de gevels hebben warm bruin metselwerk als basis. Ramen, deuren en puien zijn verticaal geleed en hebben diepe neggen. De dakgoten beëindigen de gevels op sierlijke wijze. Dakgoten zijn van hout, gebroken wit en geprofileerd. Vaak bevindt zich op het pannendak een grote dakkapel (op de symmetrieas).

In veel panden werd de begane grond gebruikt als winkel. Op de bovenverdieping werd gewoond. Het onderscheid tussen wonen en werken is in de architectuur niet aangezet en nauwelijks te onderscheiden. De functies wonen en werken zijn in een dorp heel vanzelfsprekend vermengd. Door overmaat in hoogte en oppervlak blijken de functies in deze panden ook heel goed uitwisselbaar.

De oorspronkelijke kwaliteit van de historische panden is het meest kwetsbaar in de plint. Analyse van de huidige staat van de panden in het centrum van Uithuizen wijst uit dat op veel plaatsen de gevels zijn aangetast. De architectonische kwaliteit van de historische winkelpuien is vervangen door zeer middelmatige, karakterloze invullingen. Dorpse sfeer en kwaliteit is kwetsbaar en vaak niet opgewassen tegen commerciële krachten. Het is echter ook vaak onwetendheid en gebrek aan aandacht. Dit document is opgesteld om de mogelijkheden voor opwaardering van winkelgevels in het centrum van Uithuizen te verkennen en de stimulerende maatregelen daarvoor in te zetten.

02 Vastgoedverbeteringssubsidie

Opwaardering door middel van een subsidie

De gemeente Het Hogeland wil het proces van opwaardering van gevels in gang zetten en stimuleren. Hiervoor zal de gemeente een subsidie beschikbaar stellen waaruit ondernemers steun kunnen aanvragen. Het streven is voor elke opgewaardeerde gevel 65% van de verbouwkosten te subsidiëren uit de vastgoedverbeteringssubsidie met een maximum van 200.000 Euro. De gemeente Het Hogeland vraagt alle ondernemers basaal historisch onderzoek te laten doen naar het oorspronkelijke beeld van hun pand. Vervolgens kunnen ondernemers met een plan van aanpak van een (restauratie-) architect een subsidie-aanvraag doen. De subsidie is nog in ontwikkeling.

Dit document is een inspiratiebron, maar geldt ook daadwerkelijk als basis voor een intakescan bij nieuwe aanvragen.

Vragen kunnen gericht worden aan het volgende e-mailadres: gemeente@hethogeland.nl

Op de kaart links staan de panden aangegeven die na een eerste snelle blik potentiële panden zijn voor een renovatie en/of verrijking. Deze kaart is niet bindend voor het in aanmerking komen voor subsidie.

	Uitblinker
Bebouwing met grote waarde voor de dorpse structuur van Uithuizen.	
	Kwaliteitspand
Bebouwing die grotendeels voldoet aan een hoogwaardige dorpse uitstraling. [10 gouden regels]	
	Aangetast pand
Bebouwing die met relatief kleine aanpassingen hoogwaardig gemaakt kunnen worden.	
	Zwak pand
Bebouwing die geheel niet voldoet aan de dorpse uitstraling.	
	Onbeoordeeld

Bestaande situatie, Hoofdstraat Oost 35

03 10 Gouden Regels

Het streven naar een aantrekkelijk en authentiek centrum van Uithuizen vraagt om een bijzondere aanpak. Opwaardering van de bestaande gevels zal de kern vormen van die aanpak. Er zijn richtlijnen uitgestippeld in de vorm van 10 Gouden Regels. De toepassing van deze regels geven houvast bij de integrale aanpak van de winkelgevels. Niet alle regels zijn op alle panden van toepassing. Het gaat om richtlijnen die maatwerk op het niveau van ieder pand ondersteunen. Tevens dienen ze als toetsingskader voor eventuele subsidieregelingen.

10 Gouden Regels

- 1 Gevel tot de grond
- 2 Dorpse maat leesbaar maken
- 3 Luifelbeleid
- 4 Losse letters en borden
- 5 Waardevolle details koesteren
- 6 Zichtbaar interieur
- 7 Elk pand een eigen gezicht
- 8 Uitstallingen gezoneerd
- 9 Sfeervol in het donker
- 10 Overhoekse orientatie versterken

Het rechter pand wordt onderbroken door een witte ligger. Wel vormt dit een eenheid door de zelfde bakstenen over het hele pand te gebruiken. Grote etalage ruiten staan niet koud op de straat, maar worden ondersteund door natuurstenen balken.

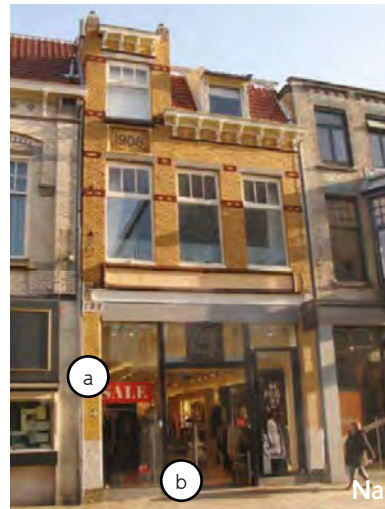
De bakstenen in de gevel lopen door tot de straat, soms verrijkt met een voet van natuursteen en bijpassende bakstenen.

Deze panden hebben niet letterlijk de bakstenen tot de straat, maar hebben terugkomend materiaal en ontwerp in de winkelpui zodat het pand weer in verbinding komt met de bovenwereld.

De originele bakstenen gevel is bij de winkelentree verwijderd. Nu zweeft deze boven de ingang zonder contact met de straat.

a. Het materiaal van de bovenzijde van de gevel loopt door tot de grond.
b. Kozijnen staan niet op de grond maar op een plint.

1 Gevel tot aan de grond

Veel panden zijn door aanpassingen in de plint en vervanging van de originele pui, niet meer goed in de openbare ruimte verankerd. De gevel is vaak gesplitst in boven en beneden.

Streefbeeld

Het gevelmateriaal (vaak metselwerk) verbindt boven en beneden in de gevelcompositie. De penanten lopen door en verbinden de gevel met het maaiveld. Door het toepassen van een plint van natuursteen aan de gevelvoet, ontstaat er een goede overgang tussen de gevel en de stoep. Er is een duidelijke beëindiging van de gevel aan de onderzijde doordat het glas van etalages niet direct op de straat staat; onder een pui zit altijd een plint van minimaal 30 cm.

Huidig beeld

Regel: Gevel tot aan de grond

Het pand sluit goed op elkaar aan. De boven en onderzijde zijn verbonden. De kleinere etalageruiten passen goed bij een dorps karakter.

De dorps leesbaren maat is goed vertaald op deze foto.

De gevelindeling van boven en beneden moeten weer met elkaar in verband gebracht worden. Hierdoor zullen panden individueel leesbaar worden.

2 Dorpse maat leesbaar maken

Daar waar panden zijn samengevoegd of luifels meerdere panden horizontaal verbinden, is schaalvergroting in het beeld ontstaan. De dorpse schaal gaat verloren als de dorpse maat niet meer leesbaar is.

Streefbeeld

De gevelindeling van boven en beneden moeten weer met elkaar in verband gebracht worden om steeds het individuele pand leesbaar te maken. De historische situatie (foto's) bieden hierbij goede aanleidingen. Ritme, schaal en maat dient in de gevelcompositie teruggebracht te worden. Soms zullen raamstijlen of penanten worden toegevoegd om de verticaliteit te versterken. Het terugbrengen van de bovenlichten in puien en ramen is aan te bevelen.

Huidig beeld

Regel: Dorpse maat leesbaar maken

Een klassieke gevel vraagt om klassieke markiezen. De grootte van de markies volgt de raamverdeling. Dez zal niet de breedte van de gevel volgen

Zonnewering kunnen ook ingetogen gebruikt worden als naamgeving van de winkel en of logo. Belangrijk is om subtiele, ingetogen kleuren te gebruiken.

Door het volgen van de vensterindeling blijft er een sterke relatie met de gevel van het pand. Het pand blijft hierdoor één geheel.

De luifel ontleemt het zicht op de bovenzijde en de gevelindeling onder heeft niets te maken met de gevel boven.

a. De vaste luifel is verwijderd. Hierdoor krijgt de straat een lichter karakter, net zoals de entree. Ook is de boven gevel weer zichtbaar.

3 Luifelbeleid

Nieuwe luifels aan winkelpanden hebben in veel gevallen een zeer negatieve impact op het dorpse straatbeeld. De harde horizontale lijn doorbreekt de verticale compositie van de gevel.

Streefbeeld

Geen nieuwe vaste luifels en bestaande luifels verwijderen tenzij deze deel uitmaken van de oorspronkelijke gevel. Het alternatief voor een luifel zijn markiezen (en zonneschermen) als onderdeel van de gevelopeningen. Deze moeten passend gemaakt worden op de breedte van de gevelopeningen. De bevestiging op of boven het kozijn vraagt om aandacht in de uitwerking.

Huidig beeld

Regel: Luifelbeleid

Ingetogen uithangborden trekken de aandacht van klanten, zonder een onrustig straatbeeld als gevolg.

Zorg bij het plaatsen van meubilair voor een ranke en luchtige uitstraling.

Namen en logo's achter de etalageruiten tasten het ontwerp van de winkelpui niet aan. Een lichte slanke uitvoering draagt bij een zichtbaar interieur.

4 Losse letters en borden

De grote variatie en type reclame-uitingen en naamborden vertroebelen het dorpse straatbeeld. Vaak is het rommelige straatbeeld het resultaat van een proces waarbij elke ondernemer meer wil opvallen ten opzichte van het buurpand.

Streefbeeld

Goede afspraken over de beperking van felle reclame-uitingen, banners, vlaggen en naamborden kan de wedloop tussen ondernemers stoppen en een gemeenschappelijke aanpak versterken. Het streven naar standaard afmetingen van borden en losse letters op de gevel zorgt voor een veel rustiger en afgestemd straatbeeld. De historische architectuur komt weer in beeld en wordt niet meer overstraald door commerciële uitingen.

Huidig beeld

Regel: Losse letters en borden

Bij deze gerenoveerde gevel is het detail van de bovenruiten doorgezet in de nieuwe etalage.

Kenmerkende details van de Amsterdamse school zijn van grote waarde. Renoveren en of terugbrengen hiervan is essentieel bij het aanpakken van gevels in deze stijl.

Goten van panden uit de 19e-eeuw zijn zeer gedetailleerd. Terugbrengen van deze goten heeft een grote positieve impact op panden.

Voor

Voor: de luifel ontleemt het zicht op de bovenzijde en de gevelindeling.

Na

Na: De vaste luifel is verwijderd. Hierdoor krijgt de straat een lichter karakter. Ook is de bovengevel in zijn waarde hersteld.

5 Waardevolle details koesteren

Veel historische panden hebben elementen die de gevel 'aankleden.' Ornamenten, bijzondere metselwerkverbanden en plastische details zijn waardevol. Echter vaak worden deze elementen overstraald of uit zicht gehaald.

Streefbeeld

Met behulp van historisch onderzoek van de oorspronkelijke gevelcompositie, kunnen waardevolle details worden geïnventariseerd. De gevel herstellen door de originele architectonische details terug te brengen en te restaureren, zal van grootte waarde zijn voor het dorpsbeeld en voor het pand. Restauratie van de entrees van woningen kan gerealiseerd worden door het opknappen van deuren, belborden en brievenbussen in originele staat.

Huidig beeld

Regel: Waardevolle details koesteren

Het grote glaswerk in dit pand geeft een openheid naar de straat. (Door de uitstallingsmeubels tegen de ruiten te stallen vervalt de transparantie)

Een grote supermarkt met een kleinschalige gevelindeling. De uitstraling van de gevel en gewenst imago gaan hier goed samen.

Door voldoende belichting van de etalage vergroot de zichtbaarheid en uitstraling van de winkel.

Transparantie vervalt volledig door het dichtplakken van winkelruiten. Niet alleen heeft dit inpakt op de gevel ook op de uitstraling van de supermarktfunctie.

De gevel is volledig bedekt met reclameborden. Hierdoor geen zichtbaar interieur.

Slecht voorbeeld van etalage. De veelheid aan uitgestalde producten, zowel binnen als buiten, zorgt voor een dichte gevel. Het beeld verrommeld en er is geen connectie met de binnenzijde van de winkel.

6 Zichtbaar interieur

Veel winkelpanden hebben gesloten gevels. Dit is vaak het geval bij de grotere winkels en supermarkten. Dode gevels zijn zeer problematisch voor het kwetsbare dorpse straatbeeld.

Streefbeeld

De ramen in de gevel van zowel de winkels als woningen in de Hoofdstraat mogen niet afgeplakt of geblindeerd worden. Gelaagdheid van de gevel is belangrijk en het contact tussen exterieur en interieur versterkt de leefbaarheid en de sociale controle op straat. Wanneer er gebruik gemaakt wordt van rolluiken voor de etalages, moet dat een opengewerkt hekwerk aan de binnenzijde van de etalage zijn.

Huidig beeld

Regel: Zichtbaar interieur

De twee panden hebben één winkel in de plint, maar behouden hun individuele eigenschappen.

Door de grote zonnluifel wordt één grote winkelpui gecreeerd. Hierdoor verdwijnt de kleinschalige verkaveling en het dorpse karakter van de panden er boven.

7 Elk pand een eigen gezicht

Het komt voor dat er twee of drie verschillende winkels zich in één groot pand vestigen. Deze opsplitsing heeft tot gevolg dat de etalages verschillend worden vormgegeven en de architectonische kwaliteit van het pand uit een valt

Streefbeeld

Wanneer een pand op de begane grond is opgedeeld in meerdere winkels, dienen deze winkels hun etalages met elkaar af te stemmen. De uitstraling van het gehele pand moet uitgangspunt zijn. De onderlinge verschillen in expressie van de verschillende winkels moet minimaal zijn.

Huidig beeld

Regel: Elk pand een eigen gezicht

Zorg bij het plaatsen van meubilair voor een ranke en luchtige uitstraling.

Producten uitstallen in een ingetogen stelling. Vermijd felle kleuren of grote banners.

Voor de openheid van het straatbeeld houd de stoepborden klein en ingetogen qua kleur. Parallel langs de gevel vormen de borden minder een zichtblokkade.

Niet

Stoepborden versperren de looprichting van klanten en productschappen blokkeren het zicht de winkel in.

Niet

De Beach-flags domineren het straatbeeld door hun grootte en felle kleuren. De verscheidenheid aan objecten verrommelen het straatbeeld.

Niet

De producten met de kleinste marge blokkeren het zicht op het pand en het interieur van de winkel. De winkelentree is niet meer zichtbaar.

8 Uitstallingen beperken

Het straatbeeld wordt rommelig en onaantrekkelijk wanneer winkels vrijuit hun producten en reclameborden mogen uitstallen in de openbare ruimte. Bij geen (gemeentelijk) beleid nemen de ongewenste uitstallingen op straat toe.

Streefbeeld

De uitstallingszone zorgt ervoor dat de uitstallingen minder aanwezig zijn in het straatbeeld.

De uitstallingen bij winkels worden in het gemeentelijk beleid aan banden gelegd door heldere regels. Daar waar uitstallingen bij winkels mogen wordt een heldere zone aangegeven door uitstallingslijnen. Verder zijn reclame objecten als beachflags, vlaggen en banieren niet toegestaan. Houten buitenmeubels of rotan stoelen met ingetogen ontwerp zijn acceptabel. Het is belangrijk dat het meubilair een uniforme uitstraling heeft. Parasols dienen zwart te zijn en de algemene stijl van het terras meubilair moet “transparant” en luchtig ogen.

Huidig beeld

Regel: Uitstalling beperken

Verlichting op de gevel licht de schoonheid van het pand uit en vergroot de aantrekkelijkheid van de winkel.

Verlichting in de etalages vergroot de winkeltijd van bezoekers en vergroot de veiligheid op straat.

Voor terrassen tegen de gevel zijn wandspots geschikt ter hoogte van de winkelpui. Ook vuurkorven en of windlichten zijn geschikt als flexibel alternatief.

9 Sfeervol in het donker

In de donkere dagen is straatverlichting belangrijk in de winkelstraat. Er is veel winst te halen in het type en de afstemming van de verlichting in de openbare ruimte.

Streefbeeld

De verlichting van de winkel etalages en de winkelgevels dragen bij aan de algehele sfeerverlichting in de straat. Bijzondere gevelelementen kunnen worden aangelicht met spots en strijklucht. De etalages kunnen ook na sluitingstijd verlicht blijven. Letters op de gevels mogen subtiel aangelicht worden met bijvoorbeeld achterlicht. De afstemming van winkellicht en openbare verlichting zal zeer veel sfeer genereren zonder extra kosten.

Huidig beeld

Regel: Sfeervol in het donker

Een 19e-eeuws pand met een gelijke hiërarchie van beide zijden op de hoek.

Een pand in de Amsterdamse Schoolstijl. Een doorlopende uitstraling en materiaalgebruik.

19e-eeuws pand waarbij er een duidelijke hiërarchie aanwezig is. Hoofdstraat en zijstraat onderscheiden zich door grootte en versiering van de etalageruiten. De overhoekse oriëntatie wordt versterkt door de etalage net de hoek om te trekken.

Niet

Door de afwezigheid van ramen aan één zijde van het pand maakt het een dode plint zonder enige uitstraling.

Bestaande situatie

10 Overhoekse oriëntatie

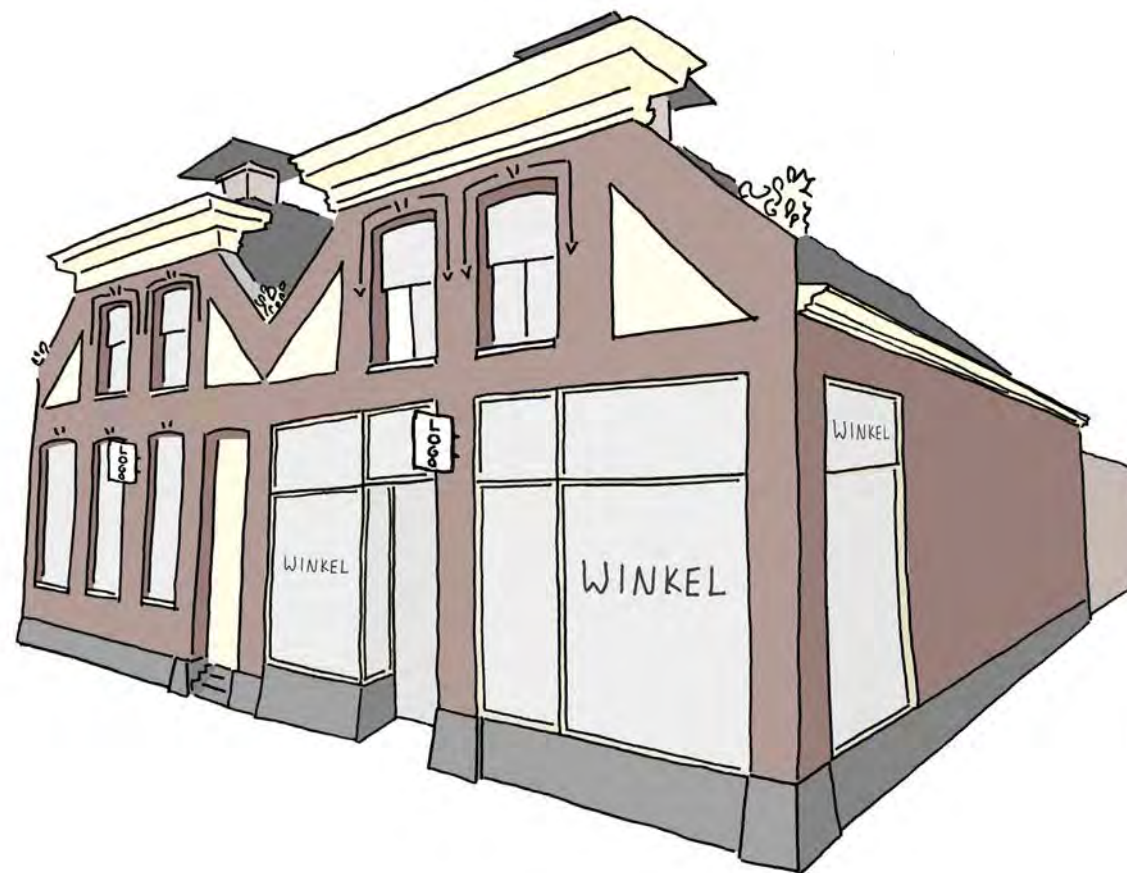
Aan de Hoofdstraat in Uithuizen staan veel hoekpanden die een zijgevel hebben met uitzicht op de openbare ruimte. Bij zijstraten is de zijgevel ook een voorgevel, maar die uitstraling heeft lang niet elke gevel.

Streefbeeld

Hoekpanden krijgen een overhoekse oriëntatie. Dat betekent dat ze twee voorgevels hebben met ramen in beide gevels. De oriëntatie op de zijstraat is belangrijk voor de leefbaarheid en sociale controle. Bovendien is de architectonische uitstraling van de hoek gebaat bij deze overhoekse oriëntatie.

Huidig beeld

Regel: Overhoekse oriëntatie

Mogelijk nieuwe voorgevel van het historische pand Hoofdstraat Oost nmr.13

Mogelijke uitwerkingen van de 10 gouden regels

Voor een aantal beeldbepalende panden aan de Hoofdstraat zijn voorbeelduitwerkingen van de gevels geschetst. Deze uitwerkingen tonen enerzijds het belang van historisch onderzoek voorafgaand aan het proces van opwaardering. Anderzijds tonen de schetsen de overtuigende werking van de 10 gouden regels.

Hoofdstraat Oost 13: voormalige Bakker naast de Albert Heijn

Deze gevel is in de loop der jaren sterk aangetast. Het leegstaande pand oogt momenteel zeer schraal. De historische foto toont de allure van het voormalige pand. Dit pand staat stedenbouwkundig op een belangrijke positie: aan de Hoofdstraat, aan de Kerkstraat en tegenover de kerk en het pad naar het Kerkplein. Restauratie van de historische gevel kan een zeer strategische zet zijn in de opwaardering van het centrum. De zichtbaarheid van deze gevel is hoog en draagt bij aan de monumentaliteit van de ruimte waarin de Kerk staat. Deze gevel kan een belangrijke voorbeeldfunctie krijgen.

Bestaande situatie van Pand Hoofdstraat Oost nr. 13

Historische foto's van pand

Mogelijk nieuwe voorgevel van het historische pand Hoofdstraat Oost nmr.4

Hoofdstraat Oost 4: Winkelpand Dijkhuis Schoenen

Dit pand heeft een prachtige architectonische gevel die duidelijke kenmerken toont van de stijl van de Amsterdamse School. De bijzondere, gemetselde dakrand is zeer sierlijk en de gevelcompositie toont nog originele kenmerken. Helaas doet de vernieuwde etalage met puien tot op de grond geen recht aan deze bijzonder architectuur. De schets toont hoe het zou kunnen worden als de 10 Gouden Regels worden toegepast. Historisch onderzoek naar dit pand is noodzakelijk. De positie van dit pand is ook strategisch gelegen: aan de Hoofdstraat en naast de kerk (tegenover de voormalige bakker). Ook het restaureren van deze gevel zou een belangrijke voorbeeldfunctie kunnen hebben.

Bestaande situatie van Pand Hoofdstraat Oost nr. 4

Referentiefoto's van bouwstijl Amsterdamse-school

In de voorgaande hoofdstukken is een restauratieve aanpak voor winkelpanden beschreven. Uitgangspunt hiervoor is het feit dat veel panden oorspronkelijk architectonische kwaliteiten bezitten die verloren zijn gegaan. Er zijn echter ook panden die geen architectonische kwaliteit hebben en niet bijdragen aan het coherente en karakteristieke dorpsbeeld dat wordt nagestreefd. In sommige gevallen is voor deze panden sloop/nieuwbouw een optie omdat er constructieve schade is aangetroffen. In andere gevallen is een verregaande vernieuwing van de gevel kansrijk om op die manier beter aan te sluiten bij de dorpsgevels.

Bij nieuwbouw of gevelvervanging gelden een aantal globale principes die voortkomen uit en overeenstemmen met de 10 Gouden Regels. Gevels bestaan altijd uit bruin of rood-bruin metselwerk. Verbijzonderingen in het metselwerk en metselverbanden worden aangemoedigd. Gevelopeningen hebben verticale verhoudingen. Uitkragende balkons of luifels zijn ongewenst. Het ontwerp van de dakrand vraagt om bijzondere aandacht. In dit document zijn referentiebeelden opgenomen om deze principes te illustreren. Een eigentijdse vertaling van deze beelden is altijd mogelijk wanneer de kwaliteit ervan voldoende is.

Begeleiding/kwaliteitstoetsing

De gemeente Het Hogeland zet hoog in bij de opwaardering van het centrum. Er is een begin gemaakt met de realisatie van de nieuwe openbare ruimte op de Blink en langs het Boterdiep. De opwaardering van de winkelgevels zal volgen. Voor de kwaliteitsborging is een supervisor aangesteld. De opwaardering van de gevels zal worden begeleid door de supervisor en in nauwe samenspraak met LIBAU (welstand). Dit proces van dialoog met de initiatiefnemers en hun architecten zal door de gemeente laagdrempelig worden aangeboden. Begeleiding, toetsing en kwaliteitsbewaking zal geen obstakel zijn voor initiatiefnemers maar gezien worden als een inspirerend proces dat betrokkenheid en samenwerking versterkt.

21-08-2019

Franz Ziegler

Supervisor Centrum Uithuizen

Dijkhuis Schoenen

20.- 20.-

